

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/31/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7518203660
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7518203660.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členov senátu JUDr. Petra Tutka a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpeného JUDr. Pavlom Pospěchom, advokátom so sídlom v Senci, Lichnerova 23, proti žalovanému: O. O. Š., F. X.X.XXXX, T. R. S., W. XX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom v Košiciach, Popradská 82, IČO: 47 254 980, o zaplatenie 1.262,10 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 8. novembra 2018 č.k. 20Csp/46/2018 - 96 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok, okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi do troch dní od právoplatnosti rozsudku istinu 772,80 eur a úrok vo výške 5,05 % ročne zo sumy 772,80 eur od 5.4.2016 do zaplatenia, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal, aby žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť mu istinu 1.262,10 eur, spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,04 % denne a úrok z omeškania vo výške 0,4 % ročne zo sumy 1.262,10 eur od 5.4.2016 do zaplatenia, tak, že tento úrok a zmluvná pokuta neprevýšia sumu 1.500 eur a odo dňa nasledujúceho po dni, v ktorom celková suma tohto úroku z omeškania a tejto zmluvnej pokuty dosiahne sumu 1.500 eur, 5 % ročný úrok z omeškania zo sumy 1.262,10 eur do zaplatenia, náhradu nákladov spojených s mimosúdnym uplatnením pohľadávky vo výške 83,99 eur a trovy konania.

3. V odôvodnení súd prvej inštancie poukázal na tvrdenie žalobcu v žalobe, že žalobca dňa XX.X.XXXX uzavrel so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej mu poskytol úver vo výške 1.500 eur, ktorý sa zaviazal splatiť v 30 mesačných splátkach po 95,87 eur v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára dohodnutého v zmluve a na základe žiadosti žalovaného sa žalobca so žalovaným dohodli na odklade splátok č. 6, 7, 8, ktoré sa žalovaný zaviazal zaplatiť ako splátky č. 31, 32, 33. Z dôvodu, že žalovaný sa dostal do omeškania pri splátke č. 9 o viac ako tri mesiace, žalobca si uplatnil v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka okamžitú splatnosť úveru dňa 8.3.2016, avšak žalovaný dosiaľ uhradil sumu 577,20 eur, preto žalobca uplatňuje nárok na sumu 1.262,10 eur, nárok na zmluvné pokuty podľa čl. 8 ods. 8.1 zmluvy vo výške 0,04 % denne zo sumy 1.262,10 eur od 5.4.2016 do zaplatenia a časť zákonného úroku z omeškania vo výške 0,4 % p. a. zo sumy nesplatennej časti istiny úveru a úrokov, ako i nárok na náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 83,99 eur, lebo žalobca pred podaním žalobného návrhu neúspešne učinil niekoľko upomienok, pokus o zmier pred začatím rozhodcovského konania, telefonický kontakt, zaslal niekoľko sms správ.

4. Poukázal i na obranu žalovaného založenú na tvrdení, že označená zmluva je neplatným právnym úkonom, lebo žalovaný od roku 1998 trpí duševnou poruchou, ktorá ho robí nespôsobilým pre právne úkony hospodárskeho charakteru a nárok žalobcu je premlčaný v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako i na žalovaným predložený listinný dôkaz- znalecký posudok zo dňa 7.2.2015 znalca JUDr. Jána Uhrina, ktorý bol podkladom v konaní vedenom Okresným súdom Košice - okolie pod sp. zn. 16Pa/16/2015 o obmedzení spôsobilosti na právne úkony O.. O. Š. (žalovaného) a rozsudok, ktorým bol žalovaný obmedzený v spôsobilosti na právne úkony ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.5.2016.

5. Pri rozhodovaní vychádzal prvoinštančný súd zo zistenia, že žalobca uzatvoril dňa XX.X.XXXX so žalovaným zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalobca za poplatok za poskytnutie úveru v sume 150 eur poskytol žalovanému úver vo výške 1.500 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 30 mesačných splátkach po 95,87 eur, pri ročnej úrokovej sadzbe 17,73 %, RPMN 28,69 % a priemernej RPMN vo výške 34,42 % s tým, že celková čiastka, ktorú sa žalovaný zaviazal zaplatiť činila 1.989,30 eur. Pretože žalovaný síce vykonal úhrady v sume 577,20 eur, avšak dostal sa do omeškania pri splátke č. 9 až o tri mesiace, žalobca pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru listom zo dňa 8.3.2016.

6. Po právnom posúdení veci podľa § 52 ods. 1 až 4, § 101, § 107 ods. 1, § 451 ods. 2, § 657 Občianskeho zákonníka, § 1, § 2 písm. a), b) a d), § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 7 ods. 1 až 5, § 8 ods. 1, 3 a 4 písm. d) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, vychádzajúc zo znenia čl. 7, čl. 8 ods. 1, 2 a 3 druhá veta zmluvy o revolvingovom úvere, čl. 2.5. zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, a.s., čl. 10 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 zmluvných dojednaní zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFI CREDIT Slovakia, a.s. súd prvej inštancie uzavrel, že záväzkový vzťah, ktorý vznikol medzi žalobcom a žalovaným na základe zmluvy uzavretej dňa XX.X.XXXX je vzťahom občianskoprávnym a na predmetnú zmluvu sa hľadí ako na typovú spotrebiteľskú zmluvu podľa Občianskeho zákonníka a zákona č. 129/2010 Z.z..

7. Konštatoval, že sa prvotne zaoberal otázkou (ne)platnosti zmluvy podľa § 38 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a žalovaným vznesenou námietkou premlčania. Zo zistenia, že rozsudkom, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.5.2016 a vykonateľným sa stal 23.5.2016, súd čiastočne obmedzil žalovaného v spôsobilosti na právne úkony tak, že nie je spôsobilý uzatvárať samostatne zmluvy, ktoré by menovaného zaväzovali k plneniu materiálnych alebo finančných povinností, samostatne preberať invalidný dôchodok, nakladať s finančnými prostriedkami, preberať doporučené úradné listové zásielky a odpovedať na ne, dávať informovaný súhlas na poskytnutie zdravotnej starostlivosti (ambulantnej, ústavnej) a zmluvu o revolvingovom úvere žalobca a žalovaný uzavreli dňa XX.X.XXXX, teda v čase, keď žalovaný nebol čiastočne obmedzený na právne úkony a mal plnú spôsobilosť na právne úkony, súd prvej inštancie vyvodil, že zmluva medzi stranami bola uzavretá platne a nemôže ísť o neplatný právny úkon v zmysle § 38 Občianskeho zákonníka, v konaní nejde o vydanie bezdôvodného obohatenia z neplatného právneho úkonu, na ktoré sa podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka vzťahuje dvojročná premlčacia lehota a v tomto smere vznesená námietka premlčania nie je dôvodná. Vychádzajúc potom zo zistenia, že žalobca pristúpil k zosplatneniu úveru dňa X.X.XXXX a žalobu podal dňa 12.6.2018, uzavrel, že trojročná premlčacia lehota v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka neuplynula. Následne po preskúmaní spotrebiteľskej úverovej zmluvy dospel prvoinštančný súd k záveru, že nespĺňa náležitosti podľa § 9 ods. 2 pís. c) zák. č. 129/2010 Z.z., a preto podľa § 11 ods. 2 písm. b) zák. č. 129/2010 Z.z. úver posúdil ako bezúročný a bez poplatkov. Nárok žalobcu na náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v sume 83,99 eur súd vyhodnotil ako nepreukázaný a zároveň za rozporný s dobrými mravmi, preto ho nepriznal. Žalobcovi súd nepriznal ani nárok na zmluvnú pokutu poukazom na neplatnosť dohody o zmluvnej pokute v zmluve o revolvingovom úvere, pre jej komplikované, neprehľadné a pre spotrebiteľa nepochopiteľné znenie, ktoré súčasne obchádza zákon, keď žalobca zmluvnú pokutu spolu s úrokom z omeškania skrýva pod sankcie za omeškание a vo svojej podstate si navyšuje úrok z omeškания na trojnásobok zákonného úroku z omeškания, t.j. 15,15 % ročne, pričom zákonný úrok z omeškания činil v tomto prípade 5,05 % ročne z dlžnej sumy, čím sa dopúšťa nekalej obchodnej praxi.

8. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s odôvodnením, že žalobca a žalovaní mali vo veci čiastočný úspech preto súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

9. Proti vyhovujúcemu výroku rozsudku a výroku o trovách konania (výrok I/ a III/ rozsudku) podal včas odvolanie žalovaný prostredníctvom svojho zástupcu z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t.j. z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súd prvej inštancie, žalobu zamietol v celom rozsahu a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a tiež trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Žalovaný je toho názoru, že prvoinštančný súd nesprávne zistil skutkový stav a dospel k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci pokiaľ ide o otázku duševnej poruchy ovplyvňujúcej platnosť právneho úkonu a plynutie premlčacej lehoty pri bezdôvodnom obohatení. Zopakoval, že žalovaný je dlhodobo od roku 1998 (po prekonaní cievnnej mozgovej príhody) postihnutý duševnou chorobou, ktorá ho robí nespôsobilým pre právne úkony hospodárskeho charakteru, čo vyústilo do obmedzenia jeho spôsobilosti na právne úkony, obsahom ktorých sú finančné záväzky. Poukázom na závery znaleckého posudku, že „... duševná porucha sa prejavuje najmä v zhoršení rozumových schopností, pamäte, schopnosti správneho úsudku.....dlhodobo zlyháva vo finančnom hospodárení...“. Zdôraznil, že ďalším dôkazom toho, že žalovaný nebol spôsobilý plne si uvedomiť vážnosť svojho konania, je samotný podpis na dokumentoch, a preto sa žalobca nemôže odvolávať na zodpovednosť iného, ak sám nekonal s bežnou starostlivosťou (poskytuje úvery evidentne nespôsobilým osobám). Opätovne tvrdil, že aj keď bol žalovaný obmedzený na právne úkony právoplatne až XX.X.XXXX, duševnou poruchou, ktorá ho robí neschopného pre právne úkony hospodárskeho charakteru trpí preukázateľne od 1998, a preto je zmluva neplatná z dôvodu § 38 ods. 2, resp. § 39 Občianskeho zákonníka a nárok žalobcu je premlčaný, lebo lehota na uplatnenie uplynula dňa XX.X.XXXX.

10. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je opodstatnené.

12. Rozsudok vo výroku, ktorým súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, nebol napadnutý odvolaním, preto v tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť v zmysle § 367 ods. 2 a 3 CSP a nestal sa predmetom prieskumu v odvolacom konaní.

13. Predmetom odvolacieho prieskumu bol rozsudok vo výroku, ktorým súd zaviazal žalovaného do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 772,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 772,80 eur od 5.4.2016 do zaplatenia a tiež výrok, ktorým súd prvej inštancie rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

14. V podanom odvolaní žalovaný vytkol súdu prvej inštancie, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, ako i nesprávne právne posúdenie veci ako dôsledok nesprávnej aplikácie relevantného práva.

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, lebo nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický

rozpor v hodnotení dôkazov, príp. poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 až § 194 CSP.

16. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie je vo všeobecnosti nesprávne, ak súd vec posúdil podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo ak právnu normu síce správne určenú nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

17. Odvolací súd dospel k záveru, že žalovaným uplatnené odvolacie dôvody sú v posudzovanom spore naplnené za stavu, ak z obsahu súdneho spisu plynie, že bezpochyby žalovaný v priebehu sporu na súde prvej inštancie ako dôkaz majúci preukazovať jeho tvrdenia v obrane, že žalovaný v čase učinenia sporného úkonu konal v duševnej poruche, ktorá žalovaného robí na tento právny úkon neschopným, včas predložil predovšetkým fotokópiu znaleckého posudku č. 94/2015 JUDr. MUDr. Jana Uhrina, znalca v odbore zdravotníctvo a farmácia, vypracovaného v konaní o pozbavenie spôsobilosti žalovaného na právne úkony vedenom na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 19Ps/16/2015, v ktorom znalec v závere (o.i.) uviedol, že žalovaný trpí organickou poruchou osobnosti, vzniknutej u neho na podklade prekonanej cievnnej mozgovej príhody v roku 1998, pričom ide o nevyliciteľnú, pomaly postupne progredujúcu duševnú poruchu, na základe čoho znalec odporučil žalovaného obmedziť na právne úkony, (o.i.) na uzatváranie zmlúv, ktoré by menovaného zaväzovali k plneniu materiálnych alebo finančných povinností a na nakladanie z finančnými prostriedkami.

18. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

19. Podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

20. Spôsobilosť na právne úkony je upravená v ustanoveniach § 8 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právna úprava v § 38 Občianskeho zákonníka upravuje iba dôsledky toho, ak uskutoční úkon osoba, ktorá nemá spôsobilosť na právne úkony a osoba, ktorá v zásade má spôsobilosť na právne úkony, avšak uskutočnila úkon za stavu, že v čase úkonu trpela duševnou poruchou, ktorá ju na tento úkon robila nespôsobilou. Súdna prax je pritom dlhodobo ustálená v závere, že neplatnosť právneho úkonu podľa ustanovenia § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka prichádza do úvahy vtedy, keď je účastník právneho úkonu rozhodnutím súdu pozbavený alebo obmedzený v spôsobilosti na právne úkony. Neplatnosť právneho úkonu podľa ustanovenia § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyžaduje nepochybné zistenie, že účastník právneho úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť. Preto je potrebné vždy posúdiť spôsobilosť na uskutočnenie konkrétneho právneho úkonu v čase, keď tento bol uskutočnený.

21. Z obsahu súdneho spisu a odôvodnenia rozsudku plynie, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní sa síce správne prvotne zaoberal otázkou (ne)platnosti spornej spotrebiteľskej zmluvy podľa § 38 Občianskeho zákonníka a žalovaným vznesenou námietkou premlčania, v dôvodoch rozsudku však obranu žalovaného založenú na tvrdení, že žalovaný od roku 1998 trpí duševnou poruchou, pre ktorú nebol spôsobilý uzatvoriť spornú spotrebiteľskú úverovú zmluvu, dôsledne nevyhodnotil, pričom opomenul náležite vyhodnotiť i listinný dôkaz predložený žalovaným - znalecký posudok č. 94/2015 JUDr. MUDr. Jana Uhrina, znalca v odbore zdravotníctvo a farmácia a rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli týmto vykonaným dôkazom preukázané a vyšli počas konania najavo, a to zjavne vychádzajúc z právneho názoru, že rozhodujúcou skutočnosťou pre posúdenie platnosti označenej spotrebiteľskej zmluvy v danom prípade je jedine (a bez ďalšieho) deň právoplatnosti súdneho rozhodnutia o čiastočnom pozbavení žalovaného spôsobilosti na právne úkony.

22. V okolnostiach súdnej veci je preto potrebné prisvedčiť žalovanému v jeho názore, že s ohľadom na obranu žalovaného, že označenú spotrebiteľskú úverovú zmluvu žalovaný nebol spôsobilý uzatvoriť pre duševnú poruchu, ktorou trpí od roku 1998, ostalo právne posúdenie otázky (ne)platnosti posudzovanej úverovej zmluvy súdom prvej inštancie predčasné, a preto nesprávne, nakoľko súd opomenul túto

posúdiť i z hľadiska splnenia podmienok pre aplikáciu ustanovenia § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, i keď v dôvodoch rozsudku na toto zákonné ustanovenie súd prvej inštancie výslovne odkazuje.

23. Pretože výsledok dôkaznej verifikácie všetkých do úvahu prichádzajúcich relevantných dôkazných prostriedkov, resp. dôkazov, musí z hľadiska naplnenia podmienok pre aplikáciu § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavovať nie možný skutkový stav, ale bezpečne zistený skutkový stav, ktorý bude (pre totožnosť zistených skutočností na jednej strane a skutočností predvídaných v hypotéze § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka na strane druhej) podraditeľný pod uvedené hmotnoprávne pravidlo, je nutné dospieť k záveru, že žalovanému sa v odvolaní podarilo spochybniť vecnú správnosť napadnutého vyhovujúceho výroku rozsudku.

24. Z týchto dôvodov odvolaciu súdu neostávalo iné, ako rozsudok zrušiť v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) CSP spolu s akcesorickým výrokom o trovách konania a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a nové rozhodnutie.

25. Po vrátení veci bude úlohou súdu prvej inštancie v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto uznesení opätovne rozhodnúť o zostávajúcej časti nároku žalobcu, t.j. o nároku na úhradu istiny 772,80 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 772,80 eur od 5.4.2016 do zaplataenia a rozhodnutie odôvodniť so zreteľom na vyššie uvedenú obranu žalovaného prednesenú na súde prvej inštancie i v odvolacom konaní v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP a ustálenými zásadami súdnej praxe tak, aby z odôvodnenia rozhodnutia bol nepochybný dôvod vzniku tvrdeného nároku žalobcu voči žalovanému, ako aj právne závery, ktoré vyvodil zo zisteného skutkového stavu, obsahom ktorého budú jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, vrátane námietok žalobcu i žalovaného v priebehu sporu.

26. Mať pritom na zreteli, že neplatnosť právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyžaduje nepochybné zistenie, že účastník právneho úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť, z ktorých dôvodov je potrebné vždy posúdiť spôsobilosť na uskutočnenie konkrétneho právneho úkonu v čase, keď tento bol uskutočnený. Ak konajúca osoba nie je pozbavená spôsobilosti na právne úkony, alebo jej spôsobilosť nie je obmedzená, v prípade pochybností o tejto spôsobilosti treba pre záver o platnosti (neplatnosti) právneho úkonu posúdiť, či v čase úkonu konajúca osoba neuskutočnila úkon v duševnej poruche, teda pri uskutočnení konkrétneho úkonu (ne)mohla posúdiť následky svojho úkonu alebo (ne)mohla ovládnuť svoje konanie. Záver o (ne)spôsobilosti takejto osoby (ktorá nebola pozbavená alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony nebola obmedzená rozhodnutím súdu) musí byť nepochybný (por. m.m. R III/1979, s. 43, ods. 2 a 3). Je potrebný dôkaz o tom, že osoba konala v duševnej poruche. Duševná porucha sa musí zistiť v súlade s poznatkami príslušných vedných disciplín (z odboru zdravotníctva, z odvetvia psychiatrie, patopsychológie a pod.) a musí sa viazať na okamih urobenia právneho úkonu. Je už vecou konkrétneho posúdenia, či osoba konala v prechodnej alebo trvalej duševnej poruche. Záver o tom nemení nič na normatívnom dôsledku uvedenom v odseku 2. So zreteľom na to, že postačuje aj prechodná duševná choroba, pozornosť treba venovať aj tomu, či osoba konajúca v duševnej poruche v konkrétnom prípade nemala tzv. jasný okamih (dilucida intervalla). Aj táto významná skutková okolnosť sa musí preukazovať obdobným spôsobom ako pri dokazovaní (prechodnej) duševnej poruchy.

27. Keďže v ďalšom konaní po zrušení rozsudku vzniknú ďalšie trovy, odvolací súd zrušil aj výrok o nároku na náhradu trov konania sporových strán, preto povinnosťou súdu prvej inštancie bude o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania, opätovne rozhodnúť v novom rozhodnutí (§ 396 ods. 3 CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).